Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Камуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 71 (7632) | Нядзеля, 23 красавіка 1944 г. | Цана 20 к.

Арганізуем Усесаюзнае соцыялістычнае спаборніцтва ў барацьбе за высокі ўраджай!

Зварот калгаснікаў і калгасніц сельгасарцелі „Красный путиловец“ Краснахолмскага раёна Калінінскай вобласці да ўсіх калгаснікаў і калгасніц, трактарыстаў і трактарыстак, аграномаў Совецкага Саюза

Дарагія таварышы!

Выдатныя весткі ідуць з фронта. Родная Чырвоная Армія атрымлівае перамогу за перамогай, ачышчаючы нашу совецкую зямлю ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. І няма ў нас іншага жадання, іншых клопатаў, як працаю сваёю падтрымаць пабеданоснае наступленне на фронце, дапамагчы Чырвонай Арміі канчаткова разграміць і знішчыць ненавіснага ворага.

Таварыш Сталін высока ацаніў самаадданую працу совецкага сялянства. У той вялікай дапамозе, якую аказвае калгасная вёска фронту, ёсць і наш скромны ўклад.

Наш калгас «Красный путиловец» у мінулым годзе вырасціў самы высокі ўраджай па раёну: зерпавых па 16 цэнтнераў у сярэднім з кожнага гектара пасеву, пры плане 13,5 цэнтнера, у тым ліку жыта—21,7 і ячменю—18,5 цэнтнера. Сабраны намі ўраджай ільну: валакна па 6 цэнтнераў, пры плане 4 цэнтнеры, і ільнасемя—5,46 цэнтнера ў сярэднім з кожнага гектара пасеву, пры плане 3,4 цэнтнера.

План развіцця жывёлагадоўлі выкапан па буйной рагатай жывёле на 108,3 процанта, па свіннях—на 138,1 процанта, па авечках—на 109,6 процанта. Удой на фуражную карову склаў 1.470 літраў—122,5 процанта плана. На кожную свінаматку вырашчана па 22 парасяці.

Калгас датэрмінова выканаў свае абавязацельствы перад дзяржавай па ўсіх відах сельскагаспадарчых прадуктаў і натураплаце МТС. Апрача таго, прададзена дзяржаве хлеба 3.900 пудоў і бульбы—1.080 пудоў. Перадана для аказання дапамогі калгасам нашай вобласці, вызваленым ад нямецкай акупацыі, зерня 1.080 пудоў, жывёлы—125 галоў.

За высокі ўраджай, за добрую прадукцыйнасць жывёлагадоўлі па рашэнню выканкома Калінінскага абласнога Совета дэпутатаў працоўных і абкома ВКП(б) нам уручан на захаванне пераходны Чырвоны Сцяг Дзяржаўнага Камітэта Абароны, прысуджаны нашай вобласці, якая заваявала ў мінулым годзе першынство ва Усесаюзным соцыялістычным спаборніцтве па ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур.

Сабраўшыся напярэдадні веснавой сяўбы, мы ўсебакова абмеркавалі пастанову Совета Народных Камісараў СССР і Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) аб плане сельскагаспадарчых работ на 1944 год. Яна з'яўляецца для нас, як і для ўсяго калгаснага сялянства, баявой праграмай барацьбы за высокі ваенны ўраджай.

Гэта пастанова натхняе кожнага з нас на яшчэ больш самаадданую працу для фронта і краіны.

Усямернае павышэнне ўраджайнасці і павелічэнне валавага збору зерня і іншых сельскагаспадарчых прадуктаў—такая галоўная задача, пастаўленая Урадам і партыяй перад калгасамі.

Мы лічым, што кожны калгас, калі ён поўнасцю выкарыстае ўсе свае сілы і сродкі і будзе працаваць дружна, мае поўную магчымасць сабраць у гэтым годзе высокі ўраджай усіх сельскагаспадарчых культур.

У адзіным жаданні ўсямерна ўзмацніць дапамогу фронту парашылі мы звярнуцца да вас, дарагія таварышы, з заклікам—давайце разгорнем соцыялістычнае спаборніцтва ўсіх калгасаў, брыгад, звенняў, усіх калгаснікаў і калгасніц за выдатнае правядзенне веснавой сяўбы, каб сабраць высокі ваенны ўраджай.

Нашы абавязацельствы такія:

1. Атрымаць у 1944 годзе ўраджай зернавых 20 цэнтнераў, ільнавалакна 5 цэнтнераў і ільнасемя 7 цэнтнераў, бульбы 170 цэнтнераў і гародніны 250 цэнтнераў у сярэднім з кожнага гектара пасеву.

2. Забяспечыць сяўбу ўсіх яравых культур высокаякасным насеннем.

Уся плошча пасеву яравых у нас поўнасцю забяспечана добра якасным насеннем. Перад сяўбою яшчэ раз строга праверым якасць насення, своечасова правядзем пратручванне насення пшаніцы, ячменю, аўса і ільну.

Нягледзячы на поўную забяспечанасць планавых пасеваў бульбы насеннем, мы вырашылі нарыхтаваць 8 цэнтнераў вярхушак клубняў бульбы і арганізаваць пасадку бульбы расткамі звыш плана на двух гектарах для атрымання ўраджаю бульбы ў ліпені і здачы яе ў фонд Чырвонай Арміі.

3. Забяспечыць высокую якасць усіх палявых работ. Своечасовае правядзенне веснавой сяўбы і атрыманне высокага ўраджаю ў 1944 годзе з'яўляецца важнейшай ваенна-гаспадарчай задачай калгасаў у справе забеспячэння Чырвонай Арміі і насельніцтва харчаваннем, а прамысловасці сыравінай.

Урад і партыя расцанілі, як шкодную, практыку спрашчэння агратэхнікі палявых работ і пагоршання догляду пасеваў, бо яна вядзе да засмечання палёў і зніжэння ўраджайнасці.

Мы бярэм на сябе абавязацельства сёлетняй вясной з усёй строгасцю выконваць патрабаванні агратэхнікі.

Забяспечым правільнае размяшчэнне ўсіх сельскагаспадарчых культур у палях севазвароту, пасеем кожную культуру па лепшых папярэдніках: лён па 100 процантаў па канюшыне/шчу, азімыя культуры па чыстых папарах. Каб паскорыць пачатак веснавых работ, ачысцім нашы палі ад саломы, пустазелля і рэштак жніўя. Араць будзем глыбока і без агрэхаў. Не дапусцім разрыву паміж баранаваннем, культывацыяй і сяўбой.

Высяваць насення будзем столькі, колькі вызначана па нормах на гектар для атрымання высокага ўраджаю, старанна задзелваючы зерне ў добра падрыхтаваную глебу. Усе зернавыя і лён пасеем сеялкамі—радковым спосабам.

Абавязуемся сяўбу яравых каласавых культур правесці за 11 рабочых дзён і сяўбу ільну за 4 рабочыя дні, а таксама своечасова правесці сяўбу на прыфермавым участку.

Звернем асаблівую ўвагу на вырошчванне высокага ўраджаю на насенных участках. Сяўбу на гэтых участках на 100 процантаў правядзем па добра падрыхтаванаму і ўгноенаму зябліву. Прыменім высокую агратэхніку, арганізуем старанны догляд пасеваў усіх культур. Вясной правядзем баранаванне і затым падкормку і ранняю праполку азімых хлябоў.

Будзем нястомна змагацца з пустазеллем шляхам своечасовых прапалак пасеваў, міжрадковай апрацоўкі прапашных культур, абавязковага скошвання пустазелля да яго цвіцення на межах, канавах, абочынах дарог.

Для кантролю за якасцю палявых работ прыцягнем вопытных калгаснікаў.

4. Поўнасцю выкарыстаць мясцовыя ўгнаенні. Без гэтага немагчыма павышэнне ўраджайнасці зямлі. Не дарма кажуць: «Кладзі гной густа — у свірне не будзе пуста».

Унясем на свае палі наступную колькасць угнаенняў: гною — 3.360 тон, попелу—100 цэнтнераў, птушынага памёту—50 цэнтнераў. На кожны гектар укладзем гною: пад пшаніцу—25 тон, пад ячмень—20 тон, бульбы—28 тон і пад азімыя—30 тон. Пад лён на малаўраджайных участках унясем па 7—8 цэнтнераў попелу і птушынага памёту.

5. Правільна арганізаваць працу на вясенне-палявых работах.

З гэтай мэтаю абавязуемся ўмацаваць склад брыгад і звенняў, не дапускаць абязлічкі ў выкарыстанні земляў, жывога цягла і інвентара. Шырока ўнядрым індывідуальную здзельшчыну, забяспечым высокую працоўную дысцыпліну кожнага калгасніка на ўсіх палявых работах.

6. З поўнай нагрузкай выкарыстаць жывое цягло. Будзем захоўваць строгі парадак на калгаснай канюшні, забяспечым узмоцненым кармленнем пастаўленых на адпачынак коней. Забяспечым усё жывое цягло на сяўбе дастатковай колькасцю сена, канцэнтраваных і іншых кармоў. Замацуем у паляводчых брыгадах усіх рабочых коней за лепшымі калгаснікамі. Кожнаму калгаснаму каню—клапатлівага гаспадара! Каб вызваліць для ворыва і сяўбы большую колькасць коней, скарыстаем на падсобных работах, на баранаванні і іншых палявых работах малапрадукцыйных кароў фермӑў і кароў калгаснікаў. Перад выездам у поле праверым яшчэ раз якасць падрыхтоўкі да работ палявога коннага інвентара, збруі для рабочых коней і вупражы для кароў.

Таварышы калгаснікі і калгасніцы! Прыкладзем усе свае сілы на тое, каб паспяхова правесці веснавую сяўбу і дабіцца высокага ваеннага ўраджаю ў 1944 годзе.

Таварышы трактарысты і трактарысткі! Прадукцыйна і поўнасцю скарыстоўвайце трактары і сельскагаспадарчыя машыны.

Дапамажыце калгасам правесці веснавую сяўбу хутка і добра.

Таварышы аграномы! Забяспечце высокую якасць веснавых палявых работ. Арганізуйце добрае правядзенне яравой сяўбы трактарнымі і паляводчымі брыгадамі.

Пад сцягам соцыялістычнага спаборніцтва ўзорна правядзем 3-ю ваенную веснавую сяўбу. Вырасцім высокі ўраджай усіх сельскагаспадарчых культур.

Няхай жыве наша Вялікая Радзіма!

Няхай жыве наша пабеданосная Чырвоная Армія!

Няхай жыве вялікі правадыр, настаўнік і друг калгаснага сялянства, таварыш **Сталін!**

Смерць нямецкім захопнікам!

(Следуюць подпісы).

Аб совецка-фінскіх адносінах

На прэс-канферэнцыі ў Наркамаце Замежных Спраў СССР

Учора, 22 красавіка, у Наркамаце Замежных Спраў СССР на прэс-канферэнцыі прадстаўнікоў совецкага і замежнага друку Намеснік Народнага Камісара Замежных Спраў А. Я. Вышынскі зрабіў наступную заяву:

«Як ужо вядома з апублікаваных раней паведамленняў Інформбюро Наркамата Замежных Спраў СССР, у сярэдзіне лютага гэтага года Фінскі Урад звярнуўся да Совецкага Урада з прапановаю пачаць перагаворы аб спыненні Фінляндыяй ваенных дзеянняў і выхадзе Фінляндыі з вайны. На гэту прапанову Совецкім Урадам быў дадзены адказ, што Совецкі Урад не мае падстаў праяўляць асаблівае давер'е да цяперашняга Фінскага Урада, але калі ў фінаў няма іншых магчымасцей, то Совецкі Урад у інтарэсах міру згодны весці перагаворы з цяперашнім Фінскім Урадам аб спыненні ваенных дзеянняў.

1 сакавіка былі апублікаваны совецкія ўмовы перамір'я, выкладзеныя ў вядомых шасці пунктах. Пры перадачы Фінскаму Ураду совецкіх умоў, яму было заяўлена, што, калі Фінскі Урад згодны прыняць гэтыя ўмовы, Совецкі Урад гатовы прыняць у Маскве прадстаўнікоў Фінляндыі для перагавораў аб заключэнні канкрэтнага пагаднення.

У сваім адказе па поваду совецкіх умоў перамір'я, пераданым 8 сакавіка Совецкай Місіі ў Стакгольме, Фінскі Урад заявіў:

«Фінскі Урад, які сур'ёзна імкнецца аднавіць у самы кароткі тэрмін мірныя адносіны паміж Фінляндыяй і СССР, уважліва вывучыў умовы перамір'я Совецкага Саюза Фінляндыі.

Фінскі Урад аддае сабе адчот, што для таго, каб Фінляндыя масля заключэння перамір'я магла заставацца нейтральнай, неабходна, каб на яе тэрыторыі не

(Працяг гл. на 4 стар.).

VI сесія Вярхоўнага Совета БССР

Аб утварэнні саюзна-рэспубліканскага Народнага Камісарыята Абароны і саюзна-рэспубліканскага Народнага Камісарыята Замежных Спраў БССР

Даклад Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Н. Я. Наталевіча

Таварышы дэпутаты! Усе рашэнні і мерапрыемствы нашай слаўнай большэвіцкай партыі і Совецкага Ўрада заўсёды зыходзілі і зыходзяць з інтарэсаў нашага совецкага народа, нашай совецкай дзяржавы.

Выказваючы волю ўсяго совецкага народа, Вярхоўны Совет Саюза ССР 1 лютага 1944 года прыняў наступныя два Законы, якія маюць важнае гістарычнае і міжнароднае значэнне для нашай совецкай дзяржавы: Закон аб стварэнні вайсковых фарміраванняў саюзных рэспублік і пераўтварэнні ў сувязі з гэтым Народнага Камісарыята Абароны з агульнасаюзнага ў саюзна-рэспубліканскі Народны Камісарыят і Закон аб прадастаўленні саюзным рэспублікам паўнамоцтваў у галіне знешніх зносін і пераўтварэнні ў сувязі з гэтым Народнага Камісарыята Замежных Спраў з агульнасаюзнага ў саюзна-рэспубліканскі Народны Камісарыят.

Рашэннем Вярхоўнага Совета СССР унесены адпаведныя змены ў Канстытуцыю Совецкага Саюза.

Гэтыя Законы аднагалосна прыняты абодвума Палатамі Вярхоўнага Совета СССР, што з'яўляецца новым сведчаннем маральна-палітычнага адзінства совецкага народа, яго цеснай згуртаванасці вакол большэвіцкай партыі, поўнага ўхвалення палітыкі нашай партыі ўсім совецкім народам.

У адпаведнасці з гэтымі Законамі, Беларуская Совецкая Соцыялістычная Рэспубліка павінна ўтварыць два новыя Народныя Камісарыяты — Народны Камісарыят Абароны і Народны Камісарыят Замежных Спраў.

Да гэтага часу наша Чырвоная Армія стваралася як агульнасаюзная армія. Саюзныя **Рэспублікі** ўдзельнічалі ў **агульнай справе** арганізацыі і ўмацавання ўзброеных сіл Совецкага Саюза. Чырвоная Армія расла і загартоўвалася ў баях, увасабляючы магутнасць многанацыянальнай Совецкай дзяржавы. Цяпер, у мэтах далейшага ўмацавання абароннай магутнасці СССР, уводзяцца вайсковыя фарміраванні **Саюзных Рэспублік,** як састаўныя часткі Чырвонай Арміі.

Цяпер задачы нашай Рэспублікі ў справе абароны краіны пашыраюцца, павышаецца адказнасць. Бясспрэчна, што намаганнямі і клопатамі ўсяго нашага народа вайсковыя фарміраванні нашай рэспублікі будуць створаны як самыя ўзорныя і дастойныя абаронцы соцыялістычнай Радзімы.

У мэтах пашырэння міжнародных сувязей і ўмацавання супрацоўніцтва Саюза ССР з другімі дзяржавамі, Саюзным Рэспублікам прадастаўляецца права ўступаць у непасрэдныя зносіны з замежнымі дзяржавамі і заключаць з імі пагадненні, што дазволіць найлепшым чынам спалучаць агульнасаюзныя інтарэсы з узросшымі спецыфічнымі гаспадарчымі і культурнымі патрэбамі і запросамі Саюзных Рэспублік.

Беларуская ССР, следуючы сталінскім прынцыпам знешняй палітыкі, будзе ўмацоўваць і наладжваць дружаскія сувязі з усімі свабодалюбівымі народамі свету.

Пашырэнне правоў саюзных рэспублік у справе абароны нашай краіны і ў галіне знешніх зносін з замежнымі дзяржавамі адпавядае інтарэсам саюзных Рэспублік і Совецкага Саюза ў цэлым. Гэтыя важнейшыя дзяржаўныя пераўтварэнні служаць справе далейшага палітычнага, эканамічнага і культурнага росту саюзных рэспублік, яшчэ большаму ўмацаванню ленінска-сталінскай дружбы народаў Совецкага Саюза, як адной з магутных асноў трываласці нашай совецкай дзяржавы.

Гэтыя пераўтварэнні служаць справе пашырэння і ўмацавання міжнародных сувязей і ўмацавання супрацоўніцтва СССР з другімі дзяржавамі, што будзе садзейнічаць далейшаму росту аўтарытэта нашай краіны ў вачах народаў усяго свету.

Ясна, што падобнае пашырэнне правоў Саюзных Рэспублік стала магчымым у выніку ўмацавання магутнасці СССР, у выніку няўхільнага і велізарнага палітычнага, эканамічнага і культурнага росту, у выніку нацыянальнага росквіту Саюзных Рэспублік.

Бліскучым прыкладам нацыянальнага росквіту служыць Совецкая Беларусь, якая за годы совецкай улады з краіны жабрацкай і бяспраўнай, забітай і цёмнай ператварылася ў адну з перадавых рэспублік Совецкага Саюза.

Незадоўга да Айчыннай вайны ажыццявілася спрадвечная мара беларускага народа — з'еднанне сваіх земляў у адзінай нацыянальнай дзяржаве.

Цяпер мы з'яўляемся сведкамі новага важнага кроку ў развіцці беларускай дзяржаўнасці, у пашырэнні сувярэных правоў беларускага народа. У гэтых мудрых Законах беларускі народ бачыць нястомныя бацькоўскія клопаты таварыша **Сталіна** аб далейшым развіцці і росквіце Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі. Гэта ў той час, калі гітлераўскія людаеды ў цяперашняй вайне паставілі мэтай заняволіць увесь свет, знішчыць свабоду і незалежнасць народаў і вярнуць чалавецтва да рабства і варварства.

Ці-ж не ясна, што пашырэнне сувярэных правоў Саюзных Рэспублік

«будзе новым маральна-палітычным ударам па фашызму і яго чалавеканянавісніцкай палітыцы, наскрозь варожай інтарэсам свабоднага нацыянальнага развіцця народаў». **(Молатаў).**

У пашырэнні дзейнасці Совецкіх Рэспублік сказваецца не толькі іх рост, іх нацыянальны росквіт, у ім мы бачым таксама ўмацаванне нашай агульнасаюзнай дзяржавы ў цэлым.

Самым яркім сведчаннем магутнасці Совецкага Саюза служаць сакрушальныя ўдары, якія наносіць нямецка-фашысцкім войскам наша доблесная Чырвоная Армія, якая нясе асноўны цяжар барацьбы з гітлераўскімі полчышчамі.

Совецкі народ у вялікай Айчыннай вайне даказаў нямецкім фашыстам і засведчыў гэта перад усім светам, што створаная ім пад кіраўніцтвам вялікіх правадыроў **Леніна** і **Сталіна** совецкая дзяржава — самая перадавая і самая арганізаваная, самая магутная дзяржава — дзяржава перадавой рэволюцыйнай думкі, навукі і тэхнікі, дзяржава, якая мае перадавую і самую магутную армію, такая дзяржава, «трываласці якой, — гаварыў таварыш Сталін на VIII З'ездзе Советаў, — магла-б пазайздросціць любая нацыянальная дзяржава ў любой частцы свету».

Цяпер нямецкія разбойнікі на ўласнай скуры адчулі ўсесакрушальную сілу совецкай дзяржавы. Гэтыя ўдары па нямецкай арміі нарастаюць і будуць нарастаць з кожным днём, пакуль канчаткова не будзе разгромлена гітлераўская грабармія і выгнана за межы совецкай дзяржавы.

Кожны совецкі чалавек перапоўнены пачуццямі высокага гонару за сваю вялікую Совецкую дзяржаву. З вялікім усведамленнем таго, што мы, совецкія людзі, з'яўляемся грамадзянамі СССР — самай вялікай і самай гуманнай, самай магутнай і самай трывалай, перадавой соцыялістычнай дзяржавы ў свеце, мы заяўляем: слава вялікаму **Сталіну** — мудраму стваральніку і кіраўніку нашай Совецкай дзяржавы!

Чырвоная Армія пад кіраўніцтвам Маршала Совецкага Саюза таварыша **Сталіна** гоніць ворага на захад, ачышчаючы совецкую зямлю ад фашысцкай погані.

Дзеяннямі Чырвонай Арміі захапляюцца ўсе народы Совецкага Саюза і свабодалюбівыя народы Еўропы, заняволеныя гітлераўскімі гвалтаўнікамі.

Блізка час, калі совецкая зямля будзе поўнасцю ачышчана ад нямецкіх акупантаў. Але, каб наблізіць жаданую гадзіну нашай перамогі над ворагам, патрабуецца яшчэ большае напружанне сіл усяго совецкага народа. Патрэбна працаваць яшчэ больш, яшчэ лепш, усямерна дапамагаць Чырвонай Арміі ў барацьбе з ворагам.

«Было-б злачынствам перад Радзімай, — гаворыць таварыш **Сталін,** — перад совецкімі людзьмі, якія часова папалі пад фашысцкае ярмо, перад народамі Еўропы, якія пакутуюць пад нямецкім ігам, калі-б мы не выкарысталі ўсіх магчымасцей для паскарэння разгрому ворага. Нельга даваць ворагу перадышкі. Вось чаму мы павінны напружыць усе нашы сілы, каб дабіць ворага». **(Сталін).**

Совецкі народ пад кіраўніцтвам вялікага **Сталіна,** ачышчаючы совецкую зямлю ад нямецкіх захопнікаў, хоча бачыць сваю соцыялістычную дзяржаву яшчэ больш моцнай і магутнай. Для ўмацавання магутнасці Совецкага Саюза ён не шкадуе ні сіл, ні сродкаў, ні самога жыцця, і няма ніякага сумнення, што, ажыццявіўшы Законы Вярхоўнага Совета, ён ператворыць Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік у такую крэпасць, каб надалей нават і думаць непаважна было чужаземным захопнікам аб нападзе на Совецкі Саюз.

Утварэнне Народнага Камісарыята Абароны БССР

У адпаведнасці з Законам аб стварэнні вайсковых фарміраванняў Саюзных Рэспублік і аб пераўтварэнні ў сувязі з гэтым Народнага Камісарыята Абароны з агульнасаюзнага ў саюзна-рэспубліканскі Народны Камісарыят, на разгляд і зацверджанне VI сесіі Вярхоўнага Совета Беларускай ССР уносіцца праект Закона аб утварэнні Народнага Камісарыята Абароны БССР.

Закон аб стварэнні вайсковых фарміраванняў Саюзных Рэспублік поўнасцю адлюстроўвае вялікія патрыятычныя пачуцці ўсяго совецкага народа, яго думы і жаданні — як мага хутчэй і канчаткова разграміць разбойніцкія полчышчы нямецкіх фашыстаў, ачысціць поўнасцю нашу родную совецкую зямлю ад фашысцкай погані.

Жаданне беларускага народа, як і ўсіх брацкіх народаў Совецкага Саюза, — назаўсёды адбіць ахвоту чужаземным захопнікам разяваць рот на наш совецкі агарод. Таму ён кроўна зацікаўлены бачыць Чырвоную Армію, як абаронцу нашай Радзімы, яшчэ больш боездольнай, а Совецкі Саюз яшчэ больш моцным і магутным.

Закон аб стварэнні вайсковых фарміраванняў Беларускай ССР, як састаўных частак нашай доблеснай Чырвонай Арміі, дае магчымасць усім працоўным Беларусі ў яшчэ большай меры, яшчэ больш шырока і непасрэдна ўдзельнічаць у справе ўмацавання баявой магутнасці нашай Чырвонай Арміі і абароназдольнасці нашага вялікага Совецкага Саюза.

Калі царскі ўрад не давяраў другім народам, а таму і пазбаўляў магчымасці прызывацца ў армію некаторыя нацыянальнасці і народнасці былой царскай Расіі, то цяпер справа абстаіць інакш.

У нашай многанацыянальнай совецкай дзяржаве ўсе народы, незалежна ад расавай і нацыянальнай прыналежнасці, карыстаюцца аднолькавымі правамі. Гэта пацвярджаецца Асноўным Законам нашай дзяржавы — Канстытуцыяй СССР. І цяпер, калі народы Совецкага Саюза ў вайне супроць нямецкіх захопнікаў хочуць вызначыць сваё месца ў Чырвонай Арміі, стварэнне вайсковых фарміраванняў Беларускай ССР і ў сувязі з гэтым Наркамата Абароны БССР стала настойлівай неабходнасцю. У Совецкім Саюзе ёсць нацыянальныя вайсковыя фарміраванні. Яны апраўдваюць сваё прызначэнне гераічнай барацьбой супроць нямецкіх акупантаў.

Урад Беларускай ССР і ўвесь наш народ зробяць усё, што ад іх залежыць, каб беларускія нацыянальныя фарміраванні, як састаўныя часткі нашай магутнай доблеснай Чырвонай Арміі, сваёй боездольнасцю з чэсцю апраўдалі-б высокае давер'е бацькі і друга беларускага народа таварыша Сталіна і нашай вялікай соцыялістычнай бацькаўшчыны — СССР.

Мне здаецца, што я выкажу агульную думку ўсіх дэпутатаў Вярхоўнага Совета БССР, што вайсковыя фарміраванні нашай Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі з чэсцю

VI сесія Вярхоўнага Совета БССР

Працяг даклада Н. Я. Наталевіча

апраўдаюць высокае давер'е таварыша **Сталіна.** Парукай гэтаму бязмежная адданасць беларускага народа совецкай уладзе, гарачая любоў да соцыялістычнай Радзімы і свяшчэнная нянавісць да ворага яе—нямецкіх захопнікаў, яго непарыўная спрадвечная дружба з вялікім рускім народам і бязлітасная геraічная барацьба за родную Совецкую ўладу, за вялікую справу партыі **Леніна—Сталіна.**

Уся шматвяковая гісторыя беларускага народа—гэта гісторыя жорсткай непрымірымай барацьбы з чужаземнымі захопнікамі за сваю нацыянальную незалежнасць, сваю культуру, сваю дзяржаўнасць. Спрадвечныя і злейшыя ворагі беларускага народа нямецкія і польскія захопнікі заўсёды разглядалі Беларусь, як аб'ект сваіх разбойніцкіх імкненняў і плацдарм для далейшага разгортвання наступлення на Ўсход.

Не адзін раз беларуская зямля стагнала пад ботам нямецкіх баронаў і польскіх паноў, тапталі беларускую зямлю і шведскія, і французскія войскі, але ніякія натугі ворагаў захапіць нашу зямлю, заняволіць наш народ не ўдаліся.

Рашаючае значэнне ў гісторыі беларускага народа адыграла непарыўная спрадвечная дружба беларускага народа са старэйшым кроўным братам—вялікім рускім народам.

У спрадвечнай барацьбе за сваю нацыянальную незалежнасць беларускі народ заўсёды выступаў разам з брацкім рускім народам. У гэтай барацьбе расло і загартоўвалася брацкае еднанне беларускага і рускага народаў, якое ў нашы дні ператварылася ў моцную сталінскую дружбу народаў СССР.

Беларускі народ з прычыны свайго геаграфічнага размяшчэння з'яўляецца заходнім фарпостам нашай дзяржавы. У сваю чаргу ён заўсёды меў і мае сталую і надзейную падтрымку з боку рускага народа. Яшчэ ў далёкай старажытнасці, у бітве з нямецкімі псамі-рыцарамі Лівонскага ордэна 15 ліпеня 1410 года паміж двума вёскамі Грунвальдам і Таненбергам, у самы востры момант, калі немцы сабраліся ўжо святкаваць сваю перамогу, беларускія палкі вырашылі лёс бою. Слаўная перамога пад Грунвальдам была заваявана сумеснымі намаганнямі рускага і беларускага народаў у імя абароны сваёй бацькаўшчыны.

У час вайны за з'еднанне рускай дзяржавы беларускія грамадзяне з вялікай радасцю сустракалі рускія войскі і аказвалі актыўную дапамогу ў вызваленні Беларусі ад польскіх феадалаў. Таксама і ў час Паўночнай вайны са шведамі беларускія сяляне заўсёды аказвалі дапамогу войскам Пятра I. Гэта дапамога ў вялікай ступені садзейнічала выніку бітвы ля вёскі Лясная, Магілёўскай вобласці, дзе войскамі Пятра I была нагалаву разбіта армія шведскага генерала Левенгаупта, якая ішла на злучэнне з Карлам XII на Украіну. Пётр I назваў гэту бітву—маці Палтаўскай бітвы.

У час Айчыннай вайны 1812 года беларускі народ застаўся верны брацкай дружбе з рускім народам і ўзняўся на барацьбу з чужаземнымі захопнікамі. Шырока развіўся партызанскі рух у Беларусі, які адыграў вялікую ролю ў разгроме французскай арміі.

Працоўныя Беларусі разам з другімі брацкімі народамі нашай краіны ўзняліся на барацьбу з разбойніцкімі нямецкімі войскамі Вільгельма II у 1918 годзе і белапольскімі войскамі ў 1920 годзе. Сумеснымі намаганнямі выгналі нямецкіх і польскіх захопнікаў з тэрыторыі Беларусі.

Ад Полацка да Гродна, ад Оршы да Брэста, ад Гомеля да Пінска—уся беларуская зямля пакрыта курганамі і магіламі, у якіх гніюць косці аматараў лёгкай здабычы, якія неаднойчы імкнуліся захапіць беларускую зямлю і заняволіць беларускі народ. Калісьці яны ішлі сюды як заваявальнікі, а гінулі як нікчэмныя і подлыя трусы, і магілы іх параслі травой. Яны загінулі пад ударамі беларускага і вялікага рускага народаў.

Паказальны ўрок гісторыі для ўсіх чужаземных захопнікаў. Хто-б калі не прыходзіў з іх на зямлю рускую, заўсёды станавіўся гноем для нашай зямлі.

І гітлераўскіх захопнікаў, якія напалі на нашу совецкую зямлю, каб захапіць яе і заняволіць народ наш, чакае такі-ж самы жалобны лёс, як і іх бясслаўных продкаў—нямецкіх псоў-рыцараў на Чудскім возеры ў 1242 годзе і кайзераўскую армію Вільгельма II на палях Расіі ў 1918 годзе.

Намаганнямі геpaічнага совецкага народа яны будуць разбіты і ўгнояць зямлю нашу сваімі трупамі.

У вялікай Айчыннай вайне беларускі народ, як вялікі патрыёт Радзімы, па закліку любімага правадыра таварыша **Сталіна** ад малага да старага ўзняўся на барацьбу з заклятым ворагам—нямецкімі захопнікамі. Ён распаліў полымя грознай усенароднай свяшчэннай вайны ў тылу ворага.

Адважныя совецкія патрыёты—грозныя народныя мсціўцы, пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі большэвікоў Беларусі і яе Цэнтральнага Камітэта, наносяць нямецкім разбойнікам такія сакрушальныя ўдары, якіх яны і не чакалі. 8.269 воінскіх эшалонаў, 29 бронепаяздоў, 5.912 паравозаў, 54.573 вагоны, платформаў і цыстэрнаў узарваны і пушчаны пад адкос партызанамі. Разгромлена 29 вайсковых штабаў, 386 вайсковых і паліцэйскіх гарнізонаў. Знішчаны 284 самалёты, 1.033 танкі і танкеткі, 14.365 аўтамашын. Забіта 44 вышэйшых чыноў нямецкай арміі і 368.371 салдат і афіцэраў, паранена звыш 80.000 і ўзята ў палон 1.742.

Так геpaічны беларускі народ адстайвае сваю чэсць, свабоду і нацыянальную незалежнасць, так адстайвае ён сваю родную совецкую ўладу, сваю родную Совецкую Беларусь.

Сотні тысяч лепшых сыноў беларускага народа, якія знаходзяцца ў радах Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і ў партызанскіх атрадах, разам з другімі брацкімі народамі вядуць героічную барацьбу. Яны не шкадуюць жыцця для хутчэйшага разгрому нямецкіх разбойнікаў і ачышчэння совецкай зямлі ад нямецкіх захопнікаў.

Беларускі народ мае слаўныя гістарычныя баявыя традыцыі, багацейшы вопыт сучаснай вайны.

Гэтыя слаўныя гістарычныя баявыя традыцыі ўвасобяць у сябе і будучыя беларускія нацыянальныя фарміраванні. Гэта паслужыць залогам таго, што гэтыя фарміраванні будуць узорам воінскай дысцыпліны, непахіснай стойкасці, упорства і мужнасці ў барацьбе з ворагам за нашу соцыялістычную Айчыну.

Калі пры царызме Беларусь пастаўляла ў царскую армію толькі непісьменных і малапісьменных салдат, то за годы совецкай улады, у выніку эканамічнага і культурнага росту Беларускай ССР, у нас выраслі свае велізарныя кадры совецкай інтэлігенцыі.

Мы цяпер маем дастатковую колькасць комсастава, які зможа кіраваць нацыянальнымі вайсковымі злучэннямі. Дастаткова сказаць, што за час вялікай Айчыннай вайны 37.036 радавых байцоў і афіцэраў і больш 12.000 партызан — беларусаў узнагароджаны ордэнамі і медалямі Совецкага Саюза.

На франтах вялікай Айчыннай вайны змагаецца некалькі тысяч афіцэраў-беларусаў, 4 адміралы, 157 генералаў.

Партызанскі рух, які з асаблівай сілай разгарнуўся на тэрыторыі Беларусі, выхаваў і вылучыў кадры таленавітых камандзіраў і генералаў, якія маюць велізарны баявы вопыт. Гэтыя камандзіры з'яўляюцца каштоўнейшымі кадрамі для вайсковых фарміраванняў нашай рэспублікі.

Не трэба забываць і тых абставін, што на тэрыторыі Беларусі ў саставе Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі да 1934—1935 гадоў былі беларускія нацыянальныя злучэнні, як 2-я і 33-я беларускія стралковыя дывізіі.

Такім чынам для воінскіх фарміраванняў рэспубліка мае ўсе неабходныя ўмовы.

Закон аб стварэнні вайсковых фарміраванняў саюзных рэспублік пашырае правы і павялічвае адказнасць Урада, совецкіх органаў і грамадскіх арганізацый нашай рэспублікі ў справе абароны краіны. Ён дае самыя шырокія магчымасці нашым рабочым, нашым калгаснікам, нашай совецкай інтэлігенцыі прыкласці свае веды і здольнасці ў справе павышэння абароназдольнасці Совецкага Саюза.

Клопаты аб Чырвонай Арміі, нястомнае павышэнне яе баявой магутнасці, як абаронцы нашай Радзімы, становяцца цяпер народна-нацыянальнай справай.

І справай чэсці нашага ўрада і ўсяго беларускага народа будзе—бачыць вайсковыя фарміраванні Беларускай ССР, як састаўныя часткі Чырвонай Арміі, самымі ўзорнымі, самымі боездольнымі і самымі непахіснымі ў барацьбе з ворагамі нашай соцыялістычнай Радзімы.

Я думаю, што ў парадку рэалізацыі Закона аб вайсковых фарміраваннях Саюзных Рэспублік, многія падрыхтоўчыя мерапрыемствы мы можам распачаць ужо цяпер. Напрыклад, зусім магчыма і неабходна зараз-жа распачаць пераклад некаторых статутаў і настаўленняў Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі на беларускую мову.

Немалаважную ролю ў гэтых мерапрыемствах павінна адыграць і наша совецкая школа. Апрача таго, што нам прыдзецца, бясспрэчна перагледзець праграму ваеннага навучання і павялічыць колькасць гадзін па гэтаму прадмету, мне здаецца, што за кошт пазашкольнай работы мы можам правесці неабходныя і вельмі карысныя мерапрыемствы.

У сярэдніх школах неабходна стварыць гурткі па вывучэнню вінтоўкі, гранаты, кулямёта, мінамёта, гарматы, авіямадэльныя гурткі.

Калі кожны вучань сярэдняй школы рэгулярна будзе наведваць адзін з гурткоў раз у тыдзень па дзве гадзіны, то да канца яго вучобы ў школе мы будзем мець самых лепшых снайпераў, кулямётчыкаў, мінамётчыкаў, гранатамётчыкаў, артылерыстаў і выдатных будучых авіяканструктараў.

Мэтазгодна, каб органы народнай асветы ў інтарэсах абароны краіны перагледзелі праграму і сістэму навучання замежным мовам у сярэдняй школе з такім разлікам, каб кожны вучань, скончыўшы сярэднюю навучальную ўстанову, дасканала валодаў-бы адной з замежных моў, а паступіўшы ў афіцэрскую школу, дадаткова вывучаў-бы якую-небудзь замежную мову. Такім чынам, малады афіцэр, які скончыў афіцэрскую школу, у абавязковым парадку павінен дасканала ведаць дзве замежныя мовы. Думаю, што няма патрэбы даказваць важнасць такога мерапрыемства для абароны нашай краіны.

Наркомасветы неабходна будзе распрацаваць пэўныя правілы, якія павышаюць адказнасць вучняў і выкладчыкаў за вывучэнне ваенных прадметаў і замежных моў. Належным чынам патрэбна паставіць работу Асоавіяхіма і ў першую чаргу ўсеагульнае вайсковае навучанне насельніцтва.

Мне здаецца, што фізкультурным арганізацыям неабходна ўжо цяпер прыступіць да распрацоўкі мерапрыемстваў, якія забяспечаць пагалоўнае ўцягненне моладзі ў такі від спорту, як стралковы спорт, лыжны, водны і інш.

Арганізацыя масавага спорту патрабуе будаўніцтва ў кожным населеным пункце спартыўных гарадкоў, спартыўных пляцовак. На выкананне гэтых мерапрыемстваў неабходна ўжо зараз накіраваць думку і энергію нашых комсамольцаў.

Трэба таксама прадумаць пытанне і аб больш шырокай арганізацыі паляўнічага спорту і ўцягненні ў яго моладзі, настойлівая неабходнасць якога выяўлена пры разгортванні партызанскай барацьбы.

Што-ж датычыцца агульнага комплексу мерапрыемстваў, якія звязаны з стварэннем вайсковых фарміраванняў і арганізацыяй абароннай работы, то яны будуць больш шырока і канкрэтна пастаўлены перад нашымі совецкімі і партыйнымі арганізацыямі Наркаматам Абароны нашай рэспублікі.

Калі нямецкія фашысты ў злачыннай вайне супроць СССР разлічвалі на яго слабасць, то цяпер яны пераканаліся, якую несакрушальную крэпасць уяўляе сабой СССР. Пераўтварэнне Наркамата Абароны і стварэнне вайсковых фарміраванняў Саюзных Рэспублік, бясспрэчна, яшчэ больш павысіць абаронную магутнасць СССР, гэта абразуміць і папярэдзіць ворагаў нашай Радзімы ад лёгкадумных і прагных намераў нападаць на Совецкі Саюз.

(Працяг даклада тав. Наталевіча ў наступным нумары)

Трактары выехалі ў поле

Пасля вызвалення нашага раёна я прышоў з партызанскага атрада ў сваю зруйнаваную ворагам МТС. Пачалі збіраць трактарыстаў, рабочых. Сабралася 26 чалавек, сярод якіх многа партызан. Узяліся адбудоўваць майстэрню. Адны падвозілі лесаматэрыял, другія клалі падлогу, устаўлялі вокны, дзверы. Работа ішла дружна. Аднавіўшы майстэрню, мы пачалі аднаўляць кузню. Кавалём стаў працаваць партызан Фама Сапоненка, а малатабойцам Ласкоўскі.

У адноўленую майстэрню прывезлі трафейныя трактары, асталі запасныя часткі да іх і пачалі рамантаваць. Цяпер у нашай МТС 17 трактараў. Усе яны выехалі на свае ўчасткі і прыступілі да палявых работ.

З першых дзён аднаўлення МТС мы ўлічылі, што для нас мала будзе трактарыстаў, а таму арганізавалі курсы па падрыхтоўцы трактарыстаў. Цяпер разам са старымі трактарыстамі працуе 16 маладых.

Асабліва вызначаецца ў рабоце трактарыстка Аня Шэйнікава. Яна прыехала з Піцімскай МТС, Тамбоўскай вобласці, са сваім трактарам, каб аказаць дапамогу нам. Аня працуе ў брыгадзе Міхаіла Салаўя. Гэта брыгада мае чатыры трактары. Яна абслугоўвае калгасы Бібікаўскага і Міхалкаўскага сельсоветаў.

Усяго ў МТС арганізавана 5 трактарных брыгад. У кожнай брыгадзе абмеркаван зварот калгаснікаў сельгасарцелі «КІМ». Брыгадзіры, трактарысты і механікі абавязаліся змагацца за бесперабойную работу трактарнага парка, за эканомію гаручага і ўзорнае правядзенне ўсіх палявых работ.

Якаў ПУГАЧОЎ,
старшы механік Слабодскай МТС, Мозырскага раёна.

Аб совецка-фінскіх адносінах

На прэс-канферэнцыі ў Наркамаце Замежных Спраў СССР

(ПРАЦЯГ)

знаходзіліся замежныя войскі, якія належаць ваюючай краіне. Аднак, гэта пытанне настолькі складанае, што яно патрабуе больш дэталёвага абмеркавання. Фінскі Урад пагэтаму жадае прапанаваць пачаць перагаворы з тым, каб фіны мелі магчымасць растлумачыць свой пункт погляду на гэта пытанне і на іншых пытаннях у сувязі з прапанаванымі Совецкім Урадам умовамі перамір'я».

Гэты адказ Совецкі Урад прызнаў нездавальняючым. Аб гэтым было паведамлёна Фінскаму Ураду, прычым была звернута яго ўвага на тую акалічнасць, што совецкія ўмовы перамір'я ў выглядзе шасці пунктаў, якія перададзены пану Паасіківі, з'яўляюцца мінімальнымі і элементарнымі, і што толькі пры прыняцці гэтых умоў Фінскім Урадам магчымы совецка-фінскія перагаворы аб спыненні ваенных дзеянняў. Паведамляючы аб гэтым Фінскаму Ураду, Совецкі Урад заявіў, што ён будзе чакаць станоўчага адказу на працягу тыдня, пасля чаго Совецкі Урад будзе лічыць, што фіны маюць намер зацягваць перагаворы для нейкіх незразумелых мэт і адхіляюць совецкія ўмовы.

17 сакавіка Фінскі Урад прадставіў Совецкаму Ураду свой адказ, у якім было сказана:

«Урад Фінляндыі, які па-ранейшаму сур'ёзна імкнецца да аднаўлення мірных адносін і жадае пачаць перагаворы, не можа, аднак, дэкларававаць зараней прыняццё ўмоў, аб якіх ідзе гутарка і якія закранаюць існаванне ўсёй нацыі, калі ён не атрымаўшы ўпэўненасці ў інтэрпрэтацыі гэтых умоў і іх значэння».

Нягледзячы на тое, што гэты фінскі адказ з'яўляўся на сутнасці адмоўным, Совецкі Урад палічыў магчымым паведаміць Фінскаму Ураду наступнае:

1. Совецкі Урад не супярэчыць супроць таго, каб Фінскі Урад накіраваў аднаго ці некалькіх сваіх прадстаўнікоў для атрымання ад Совецкага Урада інтэрпрэтацыі совецкіх умоў перамір'я.

2. Совецкі Урад лічыць, што Масква была-б найбольш зручным месцам, дзе прадстаўнікі Фінскага Урада маглі-б атрымаць найбольш поўную інтэрпрэтацыю.

26 сакавіка ў Маскву прыбыла дэлегацыя Фінскага Урада ў саставе Паасіківі і К. Энкель. 27 і 29 сакавіка адбыліся сустрэчы фінскай дэлегацыі з прадстаўнікамі Совецкага Урада В. М. Молатавым і В. Г. Дзеканозавым.

У выніку абмену думкамі паміж совецкімі і фінскімі прадстаўнікамі фінскай дэлегацыі былі перададзены наступныя совецкія прапановы міру з Фінляндыяй:

«1. Разрыў адносін з Германіяй і інтэрніраванне нямецкіх войск і караблёў у Фінляндыі, або разрыў адносін з Германіяй і выгнанне нямецкіх войск і караблёў за межы Фінляндыі не пазней канца красавіка месяца.

І ў тым і ў другім выпадку Совецкі Урад можа аказаць Фінляндыі дапамогу сваімі ўзброенымі сіламі.

2. Аднаўленне совецка-фінскага дагавора 1940 года і адвод фінскіх войск да граніцы 1940 года, які ажыццяўляць этапамі на працягу красавіка месяца.

3. Неадкладны зварот совецкіх і саюзных ваеннапалонных, а таксама совецкіх і саюзных людзей з грамадзянскага насельніцтва, якія ўтрымліваюцца ў канцлагерах ці выкарыстоўваюцца фінамі на работах, прычым калі былі падпісаны паміж СССР і Фінляндыяй не дагавор аб перамір'і, а дагавор аб міры, зварот ваеннапалонных павінен быць двухбаковым.

4. Дэмабілізацыя 50 процантаў фінскай арміі, якую ажыццявіць на працягу мая месяца, і перавод на мірнае становішча ўсёй фінскай арміі, які ажыццявіць на працягу чэрвеня і ліпеня (Гэты пункт павінен увайсці ў дагавор, або павінен быць аформлены ў выглядзе асобнага совецка-фінскага пагаднення, якое падлягае падпісанню адначасова з дагаворам аб міры ці перамір'і).

5. Накрыццё страт, прычыненых Фінляндыяй Совецкаму Саюзу ваеннымі дзеяннямі і акупацыяй совецкай тэрыторыі, у размеры 600 мільёнаў амерыканскіх долараў, якія выплачваць на працягу 5 год таварамі (папера, цэлюлоза, марскія і рачныя судны, рознае машыннае абсталяванне).

6. Зварот Совецкаму Саюзу Петсамо і Петсамаўскай вобласці, добраахвотна ўступленых Совецкім Саюзам Фінляндыі па мірных дагаворах 1920 і 1940 гг.

7. Пры ўмове прыняцця фінскай стараной выкладзеных вышэй шасці ўмоў, Совецкі Урад лічыць магчымым адмовіцца ў карысць Фінляндыі ад сваіх правоў на арэнду Ханко і раёна Ханко — без якой-небудзь кампенсацыі».

Як бачна з прыведзенага тэкста, у гэтых прапановах былі канкрэтызаваны пункты совецкіх умоў аб дэмабілізацыі фінскай арміі, аб накрыцці страт, прычыненых Фінляндыяй Совецкаму Саюзу ваеннымі дзеяннямі і акупацыяй совецкай тэрыторыі, і па Петсамо. Апрача таго, былі унесены новы пункт аб уступцы Ханко і раёна Ханко ў карысць Фінляндыі.

Што датычыцца фінскай дэлегацыі, то яна не высунула ніякіх папраўак да совецкіх умоў перамір'я і не ўнесла ніякіх сваіх прапаноў аб умовах перамір'я.

19 красавіка, г. зн. праз тры тыдні пасля ўручэння фінам-указаных вышэй совецкіх умоў перамір'я, Фінскі Урад паведаміў праз шведскае міністэрства замежных спраў свой адказ на гэтыя ўмовы. Гэты адказ гаварыў наступнае:

«Фінскі Урад атрымаў прапановы Урада СССР адносна міру з Фінляндыяй, якія былі перададзены 29 сакавіка ў удакладнёнай форме прадстаўнікам Фінскага Урада, панам Паасіківі і Энкель. Гэтыя прапановы былі прадметам разбору і вывучэння Фінскага Урада і былі перададзены на абмеркаванне сейма.

Пры гэтым было ўлічана, што прыняцце гэтых прапаноў, якія часткова неажыццявімы па тэхнічных ужо прычынах, у значнай ступені паслабіла-б і парушыла-б тыя ўмовы, пры якіх Фінляндыя можа працягваць існаванне як самастойная дзяржава, і налажыла-б на фінскі народ цяготы, якія па адзінадушнаму кампетэнтнаму сведчанню ў значнай меры перавышаюць размеры яго сіл.

З прычыны гэтага Фінскі Урад, які сур'ёзна імкнецца да ўстанаўлення добрых і ўстойлівых мірных адносін са сваім вялікім суседам на Ўсходзе, шкадуе, што атрыманыя ім надаўна прапановы, якія былі ўважліва вывучаны, не прадстаўляюць магчымасцей для ажыццяўлення гэтага імкнення».

На гэту заяву Фінскага Урада Совецкі Урад накіраваў 22 красавіка наступны адказ:

«Совецкі Урад атрымаў 19 красавіка адказ Фінскага Урада на совецкія ўмовы перамір'я, перададзены ў Маскве фінскай дэлегацыі ў саставе паноў Паасіківі і Энкель.

Совецкі Урад прымае да ведама, што Фінскі Урад у сваім адказе адхіліў совецкія ўмовы перамір'я як базу для перагавораў, і спыніў перагаворы аб перамір'і».

Заява Фінскага Урада, што совецкія прапановы нібыта часткова нельга ажыццявіць па тэхнічных прычынах зусім беспадстаўна. Фінская дэлегацыя ў Маскве такога роду пытанняў зусім і не ставіла.

Спроба Фінскага Урада ўхіліцца ад адказнасці ў адносінах накрыцця страт, прычыненых Фінляндыяй Совецкаму Саюзу ваеннымі дзеяннямі і акупацыяй совецкай тэрыторыі, нічым не можа быць апраўдана.

У выніку нападу на Совецкі Саюз і акупацыі яго тэрыторыі Фінляндыя прычыніла нашай краіне каласальныя страты і шкоду, якія яна абавязана паплаціць па ўсіх правілах справядлівасці.

Спісаць з Фінляндыі гэты доўг азначала-б—выдаць прэмію агрэсару за акты агрэсіі, грабяжу і разбурэнні.

Спасылка Фінскага Урада на тое, што совецкія прапановы налажылі-б на фінскі народ цяготы, якія перавышаюць размеры яго сіл, пазбаўлена падставы, бо гэта пытанне яшчэ не было падвергнута абмеркаванню, і фінская дэлегацыя ў Маскве не заяўляла, аб тым, што яна лічыць пытанне аб накрыцці страт галоўным пытаннем аднаўлення міру.

З перагавораў з фінскай дэлегацыяй у Маскве выявілася, што галоўным пытаннем для Фінскага Урада з'яўлялася патрабаванне Совецкага Урада аб інтэрніраванні або выгнанні нямецкіх войск, якія знаходзяцца ў Фінляндыі. Фінскі Урад сцвярджае, што прыняцце совецкіх прапаноў нібыта пагражае далейшаму існаванню Фінляндыі, як самастойнай дзяржавы. Гэта, вядома, няправільна. У цяперашні Фінляндыі няма дзяржаўнай самастойнасці. Яна страціла яе з таго моманту, калі ўпусціла нямецкія войскі на сваю тэрыторыю. Цяпер справа ідзе аб тым, каб аднавіць страчаную самастойнасць Фінляндыі шляхам выгнання нямецкіх войск з Фінляндыі і спынення ваенных дзеянняў. Вядома, што ў выніку таго, што Фінскі Урад пусціў на сваю тэрыторыю нямецкія войскі для сумеснага нападу на Совецкі Саюз, уся паўночная палова Фінляндыі аказалася ў руках немцаў, якія і з'яўляюцца тут сапраўднымі гаспадарамі, якія ператварылі Фінляндыю ў напалову акупіраваную краіну. Але і ў паўднёвай частцы Фінляндыі Фінскі Урад не мае ўлады ў поўнай меры. На сутнасці справы Фінскі Урад, добраахвотна здаўшы ўладу немцам у Паўночнай Фінляндыі, перастаў быць гаспадаром у сваім доме.

Фінскі Урад у сваіх адносінах з нямецкімі фашыстамі зайшоў так далёка, што ўжо не можа, ды і не хоча парваць з імі. Ён паставіў сваю краіну на службу інтарэсам гітлераўскай Германіі. Іменна таму найбольш цяжкім пытаннем для Фінскага Урада здалося патрабаванне аб інтэрніраванні або выгнанні нямецкіх войск з Фінляндыі і аб разрыве з Германіяй.

Цяперашні Фінскі Урад не хоча выгнаць нямецкія войскі з Фінляндыі. Ён не хоча аднаўлення мірных адносін. Ён лічыць за лепшае пакінуць сваю краіну ў васальным падпарадкаванні гітлераўскай Германіі».

Пасля заявы тав. А. Я. Вышынскі даў адказы на шматлікія пытанні прадстаўнікоў совецкага і замежнага друку.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 22 КРАСАВІКА

На працягу 22 красавіка на франтах істотных змен не адбылося.

За 21 красавіка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 87 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 54 самалёты праціўніка.

* * *

Бамбардыроўка нашай авіяцыяй сланца-перагонных заводаў у Эстоніі

У ноч на 22 красавіка наша авіяцыя дальняга дзеяння бамбардыравала сланца-перагонныя заводы ў раёне пасёлкаў Кохтла-Ярве і Сіламяэ (Эстонская ССР). Прамымі пападаннямі бомб выклікалі пажары, якія суправаджаліся некалькімі выбухамі. Вялікая частка тэрыторыі сланца-перагонных заводаў была ахоплена агнём.

Адзін наш самалёт не вярнуўся на свой аэрадром.

Распачалі выбарачнае ворыва

КЛІМАВІЧЫ. (Наш кар.). 11 калгасаў раёна распачалі выбарачнае ворыва конным цяглом.

З першых дзён наладжваецца сацыялістычнае спаборніцтва аратых. Маладыя аратыя калгаса «Чырвоная змена» Нікалай Лебедзеў і Аніс Арабчэў перавыканалі дзённыя нормы.

Калгас «Палітаддзелец» засеяў першыя гектары зернавых.

Лесгас—у дапамогу сяўбе

КАСЦЮКОВІЧЫ, 21 красавіка. (БЕЛТА). Мясцовая лясная гаспадарка аказвае значную дапамогу калгасам у падрыхтоўцы да сяўбы. Для калгасных кузняў у першую раду рамонту сельскагаспадарчага інвентара было адпушчана звыш васьмі тон драўнянага вугалю. Калгасам перадана таксама 40 новых калёс, а таксама многа рэчаў хатняга ўжытку—карыт, вёдзер.

Добра працуе калектыў абодная цэха лесгаса. Асабліва вызначаецца ў працы брыгада, якой кіруе тав. Мужчынін. Вытворчы заданні яна выконвае на 150 процантаў.

Лесгас перавыканаў квартальны план нарыхтоўкі мясцовага паліва больш чым на 250 процантаў.

ПАНІЧНЫЯ НАСТРОІ У НЯМЕЦКАЙ КАЛОНІІ У ТУРЦЫІ

АНКАРА, 22 красавіка. (ТАСС). У мясцовых журналісцкіх колах звяртаюць увагу на тое, што ў нямецкай калоніі ў Турцыі ўсё мацней праяўляюцца панічныя настроі. Многія немцы спяшаюцца адмежавацца ад гітлераўцаў, бо разумеюць непазбежнасць разгрому гітлераўскай Германіі.

Як стала вядома, пасля бегства раду чыноўнікаў з нямецкага консульства ў Стамбуле ў Турцыю прыбылі спецыяльныя прадстаўнікі гестапо, агенты паверанага Гімлера, які правёў «чыстку» сярод членаў нямецкай калоніі і адправіў многіх «ненадзейных» з ліку іх у Германію.

«ДЭЙЛІ МІРОР» АБ ЛЁСЕ ПОЛЬСКІХ САЛДАТ — ВЫХАДЦАЎ З ЗАХОДНЯЙ УКРАІНЫ І БЕЛАРУСІ

ЛОНДАН, 20 красавіка. (ТАСС). Газета «Дэйлі Мірор» змясціла на першай старонцы паведамленне аб тым, што 30 польскіх салдат —выхадцаў з Заходняй Украіны і Беларусі, арыштаваных камандаваннем польскай арміі, прадстануць перад ваенным трыбуналам на гэтым тыдні. «Яны скардзяцца,—піша газета,—што ў польскай арміі яны падвяргаюцца ганенню, пагрозам і нават збіенню. Польскія афіцэры гавораць, што іх, як іншакраінцаў, патрэбна навучыць разумець неабходнасць для салдата польскай арміі быць гатовым, калі гэта патрэбуецца, змагацца супроць рускіх».

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.